

JUDr. Vladimír Stiborík

Oponentský posudek

na disertační práci doktoranda JUDr. Jiřího Říhy

- I. Oponentský posudek se týká disertační práce studenta doktorského studijního programu Právnické fakulty University Karlovy v Praze, která byla vypracována na téma Účastenství v trestním řízení.

- II. Doktorand předložil velmi rozsáhlou práci týkající se jednoho z nejsložitějších a nejobtížnějších okruhů problémů obecné části trestního práva – trestní součinnosti. Jedná se o téma významného praktického dopadu, jehož řádné teoretické pochopení a zpracování de lege ferenda může značnou měrou přispět k uvažovaným rekodifikačním trestního práva hmotného.

Přestože uvedená problematika i při své složitosti není příliš rozsáhlá, o nutnost řádné přípravy k jejímu zpracování svědčí i to, že autor musel prostudovat velké množství související literatury (310 položek na seznamu), přičemž velká část z této literatury nebyla přeložena do češtiny a bylo nutno ji studovat v originále.

- III. Disertační práce je systematicky rozdělena do pěti základních kapitol. V první z nich (označené jako II.) se autor zabývá srovnáním českého a německého pojetí trestní odpovědnosti, tedy otázkami tvořícími základ pro pochopení konkrétní právní úpravy, sloužící jako startovní plocha k případným změnám.

- IV. Druhá část práce (kapitola III.), se zevrubně věnuje vývoji právní úpravy účastenství na našem území, a to od dob nejstarších po současnost. Přestože je tato část práce víceméně historicky popisná, její pochopení vede k pochopení všech vlivů, na základě kterých vznikala naše současná právní úprava, a na podkladě výkladu jednotlivých pojmů v jejich historickém kontextu pak lze snáze činit závěry, které autor uvádí ve čtvrté a páté části práce.

- V. Velmi zajímavou a z hlediska srovnávací právní vědy i velmi cennou je další část práce (kapitola IV.), která se zabývá popisem vybraných zahraničních právních úprav.

- VI. Teoretické přístupy k trestné součinnosti autor rozebírá v V. kapitole práce. Zabývá se restriktivním i extenzivním pojmem pachatele a srovnává monistický a dualistický systém chápání osoby pachatele. Toto porovnání vyúsťuje v přehled nejdůležitějších teorií rozlišení pachatele a účastníka v dualistických systémech.

- VII. V poslední části práce byly autorem vybrány některé dílčí teoretické problémy trestné součinnosti, u nichž se snaží upozornit na řadu nikoliv jen teoretických problémů, a to i s následky, které by mohly při jejich vadné aplikaci vzniknout. Jedná se zejména o úvahy o legislativní legalizaci tzv. agenta provokatéra, o problematice tzv. vlastnoručních deliktů a dalších.
- VIII. Všechny poznatky, k nimž směřovaly jednotlivé kapitoly práce jsou vyhodnoceny v závěru autora, který nejen sumarizuje vše, co bylo v disertační práci uvedeno, ale kritickým způsobem se snaží o zhodnocení současné právní úpravy pachatelství a účastenství s náznaky možných řešení pro futuro.

* * * * *

Disertační práci doktoranda JUDr. Jiřího Říhy lze celkově hodnotit jako velmi zdařilou. Autor shromáždil velké množství odborných materiálů, které použil jako premisy pro vlastní závěry. Práce nejenže obsahuje souhrn poznatků k velmi závažné a složité problematice, ale tyto poznatky jsou i tvůrčím způsobem využity k presentaci vlastních závěrů. Nelze vytknout ani žádnou z vědeckých metod poznávacích i srovnávacích, učiněné závěry nepodléhají subjektivismu a jsou vždy opřeny o poctivé zkoumání jevů. Práce je kvalitní i po jazykové stránce.

Podle názoru oponenta je práce přínosným materiálem pro hmotněprávní vědu trestního práva, a to nejen pro ucelenost shromážděných informací, ale zároveň pro vytvoření poctivé základny pro budoucí praktické využití koncentrovaných poznatků pro budoucí rekodifikace trestních předpisů. Uvedenou práci považují svým obsahem i způsobem zpracování za plně způsobilý podklad k ústní obhajobě. Přináší řadu nových poznatků, má vysokou informační hodnotu a podává ucelený obraz o zkoumaném jevu.

Doporučuji proto, aby po úspěšné obhajobě disertační práce byl JUDr. Jiřímu Říhovi udělen titul „doktor“ (Ph.D.).

V Praze dne 23. ledna 2007

JUDr. Vladimír Stibořík
předseda Vrchního soudu v Praze